

Список використаних джерел:

1. Алієв А.Р. Бенефіси молодіжних стартапів у юнацькій бібліотеці. Миколаїв: БібліоАС, 2018, № 21. С. 23—24.
2. Криловська О.А. Краєзнавчий foot-квест — знайомство з історією рідного міста. Миколаїв: БібліоАС, 2017, № 20. С. 22.
3. Алієв А.Р. Інтелектуальний рух у Миколаївській обласній бібліотеці для юнацтва. Київ: Бібліосвіт : інформаційний вісник, 2017, № 2. С. 14 — 18.
4. Криловська О.А. Молодіжна бібліотека — осередок туристичного краєзнавства. Київ: Бібліосвіт : інформаційний вісник, 2017, № 2. С. 28 — 31.

Бородіна Г. Г.,

кандидат історичних наук, доцент
кафедри інформаційної,
бібліотечної та архівної справи
ВП «Миколаївська філія
Київського національного
університету культури і мистецтв»,
м. Миколаїв

«БІБЛІОТЕКИ ДЛЯ ЧИТАННЯ» ТА ПРИВАТНІ ПУБЛІЧНІ БІБЛІОТЕКИ ПІВДНЯ УКРАЇНИ (XIX ст.)

В історії бібліотечної справи створення приватних публічних бібліотек на Півдні України припадає на першу половину XIX століття. Найпершими з них виникли приватні бібліотеки, «бібліотеки для читання». Даний тип книгозбірень зародився у Франції в кінці XVII століття. Особливого ж значення «бібліотеки для читання» набули в кінці XVIII століття у багатьох європейських країнах і відкривалися переважно німецькими книготорговцями.

В Україні «бібліотеки для читання» вперше виникли в Одесі на початку XIX століття. Велику популярність і успіх мали «бібліотеки для читання» М. Клочкова, В. Картамишева, В. Сотнікова, К. Тотті. Це були заклади з постійним книжковим фондом, які за плату (її вносили за рік, півроку, три місяці і навіть добу або заставу вартості книги надавали право на користування бібліотекою. За характером діяльності «бібліотека для читання» була наближена до книгарні, а інколи просто заміняла книгарню. Від книжкового магазину «бібліотека для читання» відрізнялася стабільністю книжкового фонду та суттєво задовольняли читацькі попити городян.

У Херсоні приватний книжковий магазин О. Шаха відкрився 1852 р. Це був перший заклад міста, що надав можливість користування книгою широкому колу читачів. При книгарні функціонувала бібліотека та «кабінет для читання». Фонд бібліотеки складала близько десятка назв часописів та біля 300 книг.

Користування літературою було платним [6]. Друга приватна книгозбірня у Херсоні належала Хітрину. Однак ця книгозбірня не користувалася популярністю через обмеженість її фонду.

У Миколаєві, згідно з даними за 1869 р., існувала комерційна бібліотека при книжковому магазині Ж. і Є. Геллерів (Соборна вулиця, 8). За даними першого путівника її фонд складав 4 тисячі томів [5]. В кінці другої половини XIX ст. у Миколаєві виникли книжкова лавка з бібліотекою Д. Лобко [1], книжковий магазин і бібліотека для читання В. Красницької. У фонді бібліотеки В. Красницької до 1888 р. нараховувалося п'ять тисяч томів та сорок назв часописів. За вхід до бібліотеки треба було заплатити 5 копійок. Плата за місячне користування становила 60 копійок, а за рік – 5 рублів [2]. Крім того, подібні бібліотеки були відкриті І. Шапіро та М. Ридингером.

В Одесі у другій половині XIX ст. широкої популярності набули книгарня і бібліотека книговидавця Є. Распопова. Читачам пропонувався широкий вибір книг, журналів різної тематики. Варто зауважити, що у фонді книгозбірні були і такі видання як: «Енеїда» І. Коляревського (Одеса, 1876 р.), «Словарь украинско-русского языка (Одеса, 1873 р.), «Шевченко, его жизнь и сочинения с фотографическим портретом Т. Шевченко» (Київ, 1879 р.). Та однією з найкращих бібліотек зазначеного періоду була книгозбірня А. Бортевського, заснована восени 1868 р. До сьогодні збереглися три друкованих каталоги А. Бортевського, видані 1877 р., 1889 р., 1897 р. [3, 4]. Згідно з каталогом, виданим 1877 р. [3], бібліотека передплачувала понад 50 видань, 12 з них іноземними мовами. Каталог включав 6 тисяч бібліографічних записів. У ньому, поряд із книгами, містилися описи статей з періодичних видань. Превага надавалася «Отечественным запискам», «Современнику», «Вестнику Европы». До каталогу додався абетковий перелік періодичних видань на 1877 р. та «Азбучный список» авторів із зазначенням, на яких сторінках розміщено бібліографічні записи їх творів. Дуже добре був укомплектований відділ «XVII. Детская литература». Він містив 200 кращих зарубіжних і вітчизняних творів художньої літератури, історії, зоології, географії, техніки та ін., і, зокрема, майже усі твори Ж. Верна, «Казки» та «Оповідання для дітей про життя тварин» М. Вовчка, «Нариси сучасного Єгипту для юнацтва» тощо.

Помітне місце в історії бібліотечної справи південного регіону нашої держави посідає і бібліотека Р. Бродської, відкрита в Одесі наприкінці 90-х років XIX століття. Бібліотека мала здебільшого книги для дітей і була зорієнтована на обслуговування даної категорії користувачів.

Таким чином «бібліотеки для читання» були одним із основних джерел забезпечення масової читацької аудиторії. Функціонуючи на комерційній основі і, як правило, не маючи головною метою просвіту користувачів, приватні бібліотеки багато зробили для перетворення читання на постійний засіб культурного життя міського населення, заохочуючи його до літератури, виховуючи повагу до книги та знання.

Список використаних джерел:

1. ДАМО, ф. 216. Миколаївська міська управа, оп. 1, спр. 3961. Отчет дирекции Николаевской общественной библиотеки за 1900 г., арк. 2.
2. ДАМО, ф. 230, Канцелярия Николаевского военного губернатора, оп. 1, спр. 12172, арк. 3.
3. Каталог русских книг библиотеки Андрея Бортневского комиссионера типографии II отделения собственной его императорского Величества канцелярии на Декабристской ул. – Одесса: Тип. М. Городецкого, 1877. – 127 с.
4. Каталог русских книг библиотеки А. И. Бортневского с 1868 по 1898 гг. – Одесса, 1897. – 273 с.
5. Путеводитель и адрес-календарь г. Николаева (Херсонской губернии) на 1869 год. – Николаев, 1869. – 114 с.
6. Херсонская общественная библиотека (1872-1912): к сорокалетию ее существования. – Херсон, 1912. – 36 с.

Бриневська М.С.,

студентка II курсу факультету менеджменту і бізнесу ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв»;
Науковий керівник: Орлова О.В., кандидат культурології, старший викладач кафедри культурології ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв», м. Миколаїв

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ДОЗВІЛЛЯ В ПАРКАХ НА ПРИКЛАДІ ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ

Паркова зона відпочинку і розваг – озеленена територія, на якій розміщено об'єкти дозвілля або обладнання культурно-дозвілльового призначення (атракціони, дитячі та спортивні майданчики тощо). Використання природного середовища в організації дозвілля населення – це одна з характерних особливостей парків як культурних закладів. Саме за парками завжди залишається можливість забезпечити ті форми відпочинку, які потребують психологічного відриву від міського оточення [2].

Більшість фізіологів і психологів: А. А. Александров, Ж. Годфруа, Б. Д. Карвасарський, К. Рудестам – вважають, що для оптимальної трудової і суспільної діяльності людини необхідне дозвілля, у структурі якого, неодмінно повинна бути діяльність, яка б відновлювала фізичні та психічні сили людини [3]. Тому перед громадськістю постає нагальна потреба у вивченні досвіду